

Inviigningsfesten för kvarkens världs naturarv 8.9.2007 Korsholm och Vasa / **Miljöminister Paula Lehtomäki**

Festtal

Det är en mycket angenäm uppgift för mig att få komma med hälsningar från miljöministeriet hit till invigningsfesten av världs naturarvet Kvarkens skärgård. Det är frågan om ett unikt tillfälle och ett unikt objekt.

Att främja miljö- och naturvård är ett långsiktigt arbete. Resultaten syns sällan, nästan aldrig, direkt i samhället. Detta förutsätter framsynthet och ansvarskänsla både av politiska beslutsfattare och av invånarna, markägarna och övriga aktörer på varje område, vilka med sin verksamhet är delaktiga i miljöns tillstånd och också den status miljöns tillstånd erhåller vid varje enskilt tillfälle.

Miljöfrågornas betydelse har ökat mycket under de senaste åren – tyvärr delvis på grund av många stora hot. Det som är positivt är att människornas miljömedvetenhet samtidigt har förbättrats. Man förstår nu bättre än tidigare hur viktiga och oersättliga miljön och naturen är. I stället för motsatsförhållanden och tvångsåtgärder har man sökt och söker fortfarande efter samförstånd och vilja inom miljö- och naturvården. För detta behöver vi ett brett stöd av medborgarna – vår värdefulla och känsliga miljö förtjänar det.

Som jag tidigare konstaterade är miljövård ett långsiktigt och långvarigt arbete. Det har också varit ett långsiktigt arbete att komma fram till detta festliga invigningsskede. Beredningsprocessen att få Kvarkens landhöjningsskärgård med på världsarvslistan har tagit nästan två årtionden. Finland ratificerade världsarvskonventionen år 1986. Efter det har vår nationella miljölagstiftning moderniserats – genomgående man kan säga. Parallellt med lagstiftningen har man främjat skyddet av de värdefulla naturområdena i Kvarken med hjälp av olika nationella metoder.

År 1989 tillsatte miljöministeriet en arbetsgrupp som bestod av landets mest framstående experter inom området för att utreda vilka områden i den finska naturen som skulle ha ett unikt universellt värde, "outstanding universal value". I detta sammanhang lyftes Kvarkens landhöjningsskärgård för första gången fram officiellt som ett unikum i den finska naturen – och just tack vare dess geologiska särdrag. Landhöjningsfenomenet på området är snabbast i hela världen.

I augusti samma år fattade statsrådet ett principbeslut gällande skyddet av ögruppen Mickelsörarna. En stor del av det nuvarande världsarvsområdet medtogs år 1990 i det riksomfattande strandskyddsprogrammet som godkänts i statsrådet. År 1995 klassificerades Björköbyområdet som ett landskapsområde av riksomfattande värde. Kvarken medtogs i det finska nätverket Natura 2000 i januari 2005.

Det egentliga startskottet för beredningen av världs naturarvet Kvarken på både den finska och den svenska sidan kan anses vara Nordiska ministerrådets projektgrupps betänkande "Verdensarv i Norden", vilket publicerades år 1996. I Sverige togs projektgruppens rapport upp till politisk behandling och man påbörjade en målmedveten beredning av förslag till världsarvsobjekt.

I de övriga nordiska länderna, också i Finland, har beredningen av objekten gjorts på ett mindre systematiskt sätt. Förvaltningen på regional nivå och många lokala aktörer har bedrivit ett fast och konstruktivt samarbete i ärendet. Det är mycket beskrivande att Kvarkenrådet redan ett år efter att den nordiska rapporten publicerats tog som sin uppgift att bereda världsarvsansökan.

Kvarkens världs naturarv har inte utgjort en färdig helhet, utan det har byggts upp med hjälp av många olika beslut bit för bit, steg för steg. Denna utveckling har kompletterats av de beslut med hjälp av vilka administrationen och skötseln av statsägda mark- och vattenområden har koncentrerats till Forststyrelsen, som ansvarar för skötseln av naturskyddsområden.

De ovan nämnda legislativa, administrativa eller övriga nationella åtgärderna skulle inte i sig ha räckt till för att föra processen vidare till ett lyckosamt beslut, dvs. erhållandet av världsarvsstatus från Unesco. En ovillkorlig förutsättning för att projektet skulle lyckas har varit att lokala invånare, ägarna till privat mark och vattenområden samt landskapen, kommunerna och byarna enhälligt har förbundit sig till projektet. Utan detta skulle vi i dag inte kunna vara här i dag och fira invigningen av Finlands första naturarvsobjekt. För det vill vi tacka alla nämnda aktörer och ett flertal privatpersoner.

Finland har inga höga berg, inga djupa hav eller vulkaniska områden eller några andra globalt sett dramatiska eller unika karaktärsdrag. Finland ligger också långt borta från världens koncentrationer av biodiversitet, sk. hotspots. Därför förstår vi också bra att vårt land aldrig kan utgöra någon stormakt när det gäller världs naturarv, om man tänker på områdenas antal eller areal.

Detta faktum utesluter inte att Finland aktivt har strävat efter att delta i Världsarvskommitténs arbete både under medlemskapsperioden och som observatör efter detta.

Jag vill ta tillfället i akt och tacka Mechtild Rössler för den uppskattning som hon har visat Finland och de finska experterna under den långa och förtjänstfulla tid som hon har arbetat i Unescos världsarvscenter. Att hon är här i dag i egenskap av chef för Europa- och Nordamerikasektionen och firar invigningen av Finlands första världs naturarvsobjekt tillsammans med oss är ett konkret bevis på denna uppskattning.

Jag vill också tacka våra svenska vänner för det samarbete vi hittills har gjort och för att ni deltar i denna gemensamma fest. Ännu en gång kan vi bevisa att det nordiska samarbetet fungerar bra i praktiken, när vi nu har framför oss ett unikt naturarvsobjekt som överskrider landsgränserna.

Jag vill också tacka världsarvskommittén och alla de aktörer och privatpersoner som med sin insats har bidragit till arrangerandet av dessa festligheter. Jag önskar all framgång till detta naturarvsobjekt som är unikt och värdefullt både för Finland och i ett globalt perspektiv.

